

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/124/110/94

CZY BRAKUJE NAM CZASU? SPOSÓB NA WEEKEND

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Narzekanie na brak czasu stało się niemal stałym elementem naszej codzienności i obyczajowości. Uwagi na ten temat pojawiają się w każdej rozmowie towarzyskiej. Brakiem czasu próbujemy usprawiedliwiać wszystko: niedotrzymywanie terminów spotkań, bierność towarzyską, nieuczestniczenie w kulturze, niską aktywność czytelniczną itp. Brak czasu - obok zmęczenia i braku pieniędzy - jest najczęściej używanym przez respondentów argumentem w badaniach ankietowych dotyczących trudności życia i różnych form aktywności.

W sondażu CBOS¹ pytaliśmy badanych o czas niezbędny na wykonanie obowiązkowych czynności w dni powszednie i o poczucie zmian ilości czasu wolnego w ciągu ostatnich dwóch lat. Interesowało nas, co ludzie robią, a co chcieliby robić w czasie wolnym od pracy. Wyniki przedstawiają gospodarowanie czasem w dni powszednie oraz rzeczywiste i pożądane sposoby jego spędzania w dni wolne od pracy.

Na co brakuje nam czasu?

Oceny ilości czasu w dni powszednie utrzymują się w zasadzie od dwóch lat na nie zmienionym poziomie.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (49) zrealizowano w dniach 19-23 maja '94 na 1209-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju.

Tabela 1

w procentach

Czy zazwyczaj w powszednie dni tygodnia:	1992	1994	Maj '94	
	Ogółem	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Nie starcza Panu(i) czasu nawet na wykonanie koniecznych zajęć	6	7	11	4
Starcza Panu(i) czasu tylko na to, co musi Pan(i) zrobić, ale nie ma Pan(i) czasu wolnego dla siebie	23	25	23	27
Robi Pan(i) wszystko, co musi Pan(i) zrobić i ma Pan(i) jeszcze trochę czasu wolnego dla siebie	36	33	31	34
Czasu starcza Panu(i) na wszystko bez specjalnego pośpiechu	22	26	24	27
Ma Pan(i) aż za dużo wolnego czasu	11	9	12	7

Z obserwacji życia codziennego wynikałoby, że poczucie braku czasu jest zjawiskiem powszechnym i niemal cechą charakterystyczną lat dziewięćdziesiątych.

Tymczasem dwie trzecie badanych ma poczucie, że proporcje między czasem niezbędnym na wykonanie obowiązkowych zajęć a czasem wolnym są właściwe. Uważają oni, że mają czas na wszystko, zgodnie z własnymi potrzebami, hierarchią kolejności i ważności wykonywanych zajęć.

Respondenci, którzy deklarują, że wystarcza im czasu na to, co mają do zrobienia (33%), są przedstawicielami wszystkich grup i warstw społecznych. Stosunkowo najmniej licznie reprezentowani są emeryci i renciści, którzy - jak sami twierdzą - mają nadmiar czasu wolnego.

Brak czasu (nawet na wykonanie koniecznych zajęć oraz dla siebie) deklaruje nieco mniej ankietowanych (32%) niż jego nadmiar (35%).

Zaskakujące, że ponad jedna trzecia badanych podkreśla nadmiar czasu wolnego, podczas gdy takie sformułowania, jak: zbyt nerwowy tryb życia, brak czasu, pośpiech - będące w powszechnym użyciu - charakteryzują obecne tempo życia. Obserwując codzienność można by

się spodziewać, że zdecydowana większość badanych potwierdzi w swoich deklaracjach powszechne poczucie braku czasu. Wyniki sondażu jednak zaskakują. Na ich podstawie można wnioskować, że tylko jedna trzecia badanych odczuwa brak czasu, żyje w pośpiechu, nie może nadążyć z wywiązywaniem się z obowiązków, nie ma "wolnej chwili" dla siebie. Jak widać, ciężary życia społecznego nie są rozłożone równomiernie. Wyjaśnienia tego zjawiska należy szukać w składzie społecznym i demograficznym badanej grupy. Okazuje się, że 33% ogółu respondentów stanowią emeryci i renciści, 16% to osoby powyżej 65 roku życia, a dalsze 9% - bezrobotni. Zapewne nadmiar czasu - przynajmniej w przypadku bezrobotnych - postrzegany jest jako zjawisko negatywne, wymuszona bezczynność, i nie ma nic wspólnego z komfortem psychicznym, jaki daje człowiekowi możliwość gospodarowania czasem, zgodnie z własnymi upodobaniami i potrzebami. Nadmiar czasu deklaruje trzy czwarte badanych w wieku powyżej 65 lat, 60% emerytów i rencistów, 61% bezrobotnych. Jednocześnie co dziesiąty emeryt lub rencista i 30% bezrobotnych przyznaje się do "dorabiania" (przynajmniej sporadycznie).

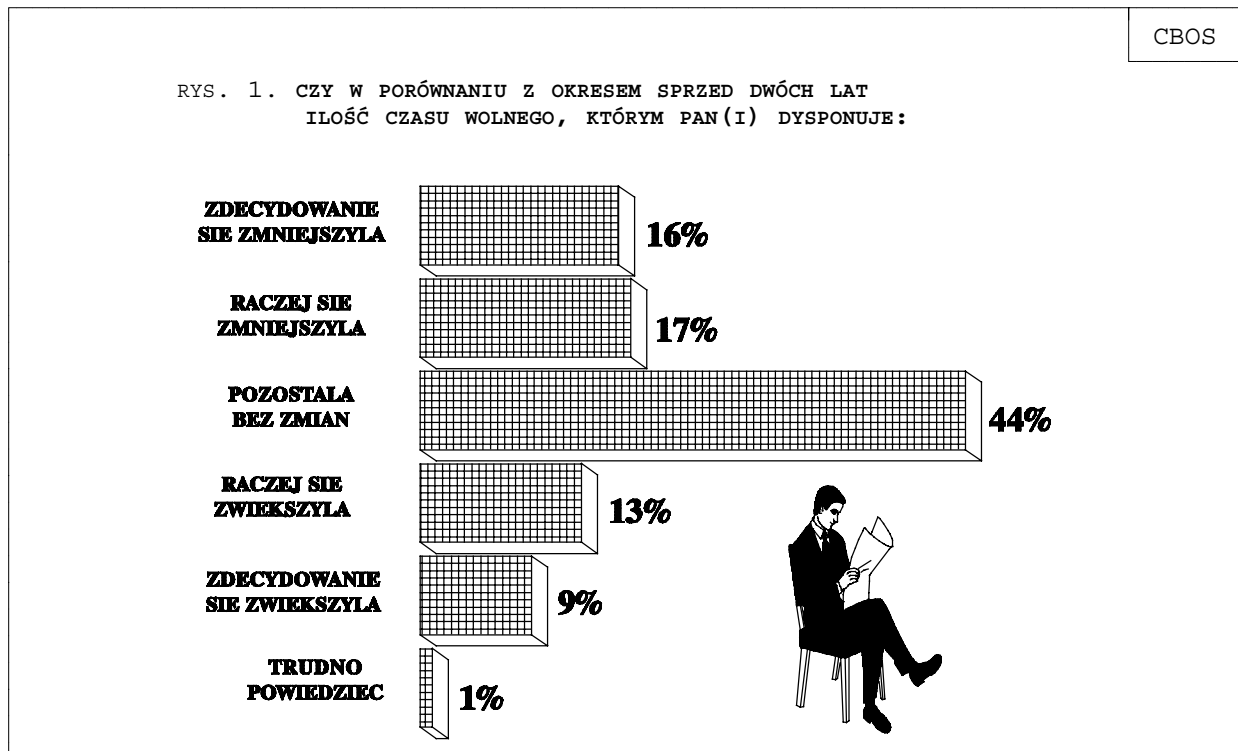
Brak czasu na wykonanie nawet koniecznych czynności częściej niż kobiety (4%) deklarują mężczyźni (11%). Wśród przedstawicieli kategorii zawodowych najczęściej brak czasu wskazują osoby z wyższym wykształceniem (16%), kadra kierownicza i inteligencja (19%) oraz prywatni przedsiębiorcy (20%).

Brak czasu podkreśla blisko jedna trzecia ogółu badanych, ale prawie połowa ogółu zatrudnionych.

Tych, którzy odczuwają jego brak na co dzień, pytano, na co przede wszystkim brakuje im czasu. Wśród odpowiedzi, których udzieliło 387 osób, na pierwszym miejscu znalazł się "brak czasu na odpoczynek" (40% odpowiadających na to pytanie). Kolejne miejsca zajęły: brak czasu dla domu, na porządki, prowadzenie domu, drobne naprawy, remont (27%), lekturę książek i czasopism (19%), brak czasu dla siebie, na zadbanie o własne zdrowie i wygląd (18%). Co siódmy respondent (14%) wskazuje, że brakuje mu czasu na kino, teatr (ogólnie: imprezy kulturalne), 13% deklaruje brak czasu na spotkania z przyjaciółmi, znajomymi, życie towarzyskie. Mniej więcej tyle samo odczuwa brak czasu na rozrywkę (12%). Co dziesiąty odpowiadający na to pytanie nie ma czasu na urlop, wczasy, wycieczki, wyjazdy.

Ogólnie można powiedzieć, że im wyższe wykształcenie, tym częściej pojawia się brak czasu dla rodziny, na prowadzenie domu, na lekturę książek i czasopism oraz życie towarzyskie. Natomiast w stosunku do najliczniej występującej kategorii "brak czasu na odpoczynek, relaks, sen" rysuje się zależność odwrotna: im niższe wykształcenie, tym częściej deklarowany jest brak czasu na bierny odpoczynek, sen.

Respondentów pytano także, czy w ostatnich dwóch latach ilość czasu wolnego, którym dysponują zmieniała się czy też pozostała bez zmian. Pytanie dotyczyło czasu dla siebie, który pozostaje po wykonaniu wszystkich koniecznych i obowiązkowych czynności.

Znaczna część badanych, ale mniej niż połowa, nie zauważyła zmian. Spośród tych, którzy deklarowali poczucie zmian, przeważają osoby mające obecnie do dyspozycji mniej czasu wolnego niż dwa lata temu. Co trzeci respondent deklaruje zmniejszenie ilości czasu wolnego w porównaniu z okresem sprzed dwóch lat. W jednakowym stopniu podkreślają ten fakt zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Jest to jednak wyraźnie problem ludzi relatywnie młodych, osób wykształconych i zatrudnionych w prywatnych lub sprywatyzowanych zakładach pracy. W większym stopniu dotyczy to mieszkańców miast (łącznie 36%) niż wsi (29%).

Tabela 2

w procentach

Cechy socjodemograficzne	Czy w porównaniu z okresem sprzed dwóch lat ilość czasu wolnego:		
	zmniejszyła się	pozostała bez zmian	zwiększyła się
Miejsce zamieszkania			
wieś	29	45	24
miasto:			
do 20 tys.	34	43	24
20-50 tys.	34	40	25
50-100 tys.	38	37	25
100 tys.- 1 mln	35	45	19
Warszawa	39	48	11
Wykształcenie:			
podstawowe	21	53	25
zasadnicze zawodowe	38	39	24
średnie	40	40	19
wyższe	47	34	17
Miejsce pracy wykonywanej ostatnio:			
własne, rodzinne przedsiębiorstwo	35	41	22
zakład prywatny	46	39	16
zakład spółdzielczy	25	44	30
sfera budżetowa	36	51	11
zakład państwowy	29	46	25
zakład sprywatyzowany spółka akcyjna	55	26	19
Wiek:			
do 24 lat	43	30	26
25-34	51	32	16
35-44	42	38	19
45-54	32	44	23
55-64	17	54	27
65 lat i więcej	7	66	25
We wszystkich rozkładach pominięto odpowiedzi "trudno powiedzieć" (1%)			

Z analizy danych socjodemograficznych wynika, że czynnikiem decydującym jest wiek badanych. Oznacza to, że wraz z wiekiem maleje postrzeganie zmian ilości czasu wolnego, co prawdopodobnie jest skutkiem stabilizacji życiowej w ogóle, mniejszej aktywności zawodowej lub całkowitej rezygnacji z tej aktywności.

Natomiast powody zmian ilości czasu wolnego są bardziej skomplikowane, a przyczyny zróżnicowane. Najbardziej odczuwają zmniejszenie ilości czasu ludzie w wieku 25-34 lata. Wydaje się to oczywiste, bowiem w tym wieku najczęściej rozpoczyna się karierę zawodową oraz

zakłada rodzinę. Zmniejszenie czasu wolnego jest w tym przypadku wynikiem naturalnych procesów związanych z cyklem biologicznym w życiu człowieka.

Związek zmian ilości czasu pozostającego do własnej dyspozycji z wykształceniem i ostatnim miejscem zatrudnienia badanych prowadzi do następujących ustaleń:

- w największym stopniu odczuły zmniejszenie czasu wolnego osoby z wyższym wykształceniem oraz pracownicy prywatnych i sprywatyzowanych zakładów pracy. Może to sugerować wydłużanie czasu pracy w tych zakładach lub możliwość "dorabiania" do pensji po godzinach pracy. "Dorabianie" deklaruje co czwarty respondent z wyższym wykształceniem, 21% zatrudnionych w prywatnych zakładach pracy oraz jedna czwarta pracowników zakładów sprywatyzowanych i spółek akcyjnych. W najmniejszym stopniu zmniejszenie czasu wolnego odczuły osoby zatrudnione w zakładach spółdzielczych i państwowych, ale też one mają najmniejsze możliwości dodatkowych zarobków: deklaruje je 10% pracowników zakładów spółdzielczych i 16% zatrudnionych w firmach państwowych;

- brak związku między poczuciem skurczenia się czasu wolnego a oceną własnych warunków materialnych badanych może świadczyć o tym, że część respondentów poświęca swój czas wolny na "dorabianie" do pensji. Za taką tezę przemawia - oprócz argumentów już przytoczonych - stosunkowo duże poczucie zmniejszenia czasu wolnego respondentów zatrudnionych w sferze budżetowej (od lat najgorzej opłacanej). Deklaruje je ponad jedna trzecia pracowników, a jednocześnie 20% pracujących w tej sferze ma, przynajmniej od czasu do czasu, dodatkowe zajęcia zarobkowe;

- zwiększenie czasu wolnego wyraźnie związane jest z dwoma czynnikami: podeszłym wiekiem (co jest naturalnym porządkiem rzeczy) oraz bezrobociem. Można to argumentować tym, że czasu wolnego przybyło w takim samym stopniu ludzi młodym, do 24 lat (26%), stojącym dopiero u progu aktywności zawodowej, jak i ludziom powyżej 65 roku życia (25%), kończącym aktywność zawodową; ponadto najczęściej zwiększenie czasu wolnego deklarują osoby ostatnio zatrudnione w państwowych (25%) i spółdzielczych (30%) zakładach pracy oraz respondenci oceniający swoje warunki materialne jako złe (27%). Skądinąd wiadomo, że bezrobocie w największym stopniu dotyczy ludzi młodych. Zwiększenie czasu wolnego deklaruje 54% bezrobotnych (dla porównania wśród pracujących zawodowo odsetek ten waha się - w zależności od kategorii społeczno-zawodowej - od 10% do 15%).

Poczucie zmian ilości czasu wolnego jest wskaźnikiem oceny tempa życia, wynikającego ze zmian obowiązków zarówno zawodowych, jak i domowo-rodzinnych. Samo stwierdzenie zmian mówi tylko o wzroście obowiązków bądź uwolnieniu się od nich, niezależnie od tego, czy są to zmiany wynikające z naturalnego cyklu biologicznego czy też - jak w przypadku bezrobocia - wymuszone okolicznościami zewnętrznymi. Związane także jest z oceną ilości czasu w dni powszednie. Oczywiście, że ci, którzy deklarują brak czasu na co dzień, jednocześnie najczęściej mają poczucie, że w ciągu ostatnich dwóch lat zmniejszył się czas wolny pozostający do ich dyspozycji. Jednocześnie wśród tych respondentów, którzy deklarowali, że wystarcza im czasu na wszystko, co muszą i chcą robić, co trzeci ma poczucie, że przed dwoma laty miał więcej czasu dla siebie, a co czwarty - że miał go mniej.

Ocena czasu pozostającego do dyspozycji badanych, a tym samym ocena możliwości wywiązania się z obowiązków i zaspokojenia osobistych potrzeb związana jest przede wszystkim z aktywnością zawodową oraz wiekiem badanych.

Pomysł na weekend - konieczność czy styl życia?

Z charakterystyki gospodarowania czasem w dni powszednie wynika, że znaczna część badanych ma go wystarczająco dużo. Około jednej trzeciej respondentów ma jednak poczucie braku czasu nie tylko dla siebie, ale nawet na wykonanie koniecznych czynności. Ciekawe więc, jak ludzie wykorzystują dni wolne od pracy, co wtedy robią i czy robią to, co chcą.

Respondentom zadano dwa pytania: 1) co najczęściej robią w wolne soboty i niedziele i 2) co chcieliby wtedy robić. Badani mogli wybrać trzy czynności, które wykonują najczęściej w dni wolne od pracy. Mogli więc wybrać jednocześnie zarówno domowe, jak i pozadomowe formy spędzania czasu, bierny, jak i aktywny odpoczynek i relaks.

Z zestawienia odpowiedzi widać, że istnieje rozbieżność między rzeczywistym a pożądanym spędzaniem czasu wolnego.

Tabela 3

w procentach

Wykaz czynności	Co Pan(i) w wolne soboty i niedziele	
	najczęściej robi	najbardziej chciałby robić
Zajmuję się życiem rodzinnym, rozmawiam z dziećmi, małżonkiem etc.	39	30
Wykonuję zaległe prace w domu	39	8
Siedzę, leżę, odpoczywam	31	32
Czytam gazetę, książkę, tygodniki	30	24
Pracuję na działce, w ogrodzie	27	12
Prowadzę życie towarzyskie, spotykam się z krewnymi, znajomymi idę w odwiedziny	22	28
Chodzę na spacer	21	16
Wysypiam się	20	20
Wykonuję naprawy, remonty w domu	14	3
Wyjeżdżam na wycieczki za miasto	10	45
Korzystam z rozrywki, przyjemności, bawię się, chodzę do kawiarni, restauracji, na dyskotekę	6	20
Korzystam z ciekawych imprez, chodzę do kina, teatru itp.	4	31
Robię coś innego	17	8

Respondenci mogli wybrać trzy możliwości.

W dni wolne od pracy dwie piąte respondentów najczęściej zajmuje się domem, dziećmi, tyleż samo wykonuje zaległe prace domowe, na które brakuje im czasu w dni powszednie. Co trzeci badany odpoczywa biernie siedząc, leżąc, co piąty - odsypia miniony tydzień. Można więc powiedzieć, że dominuje domowo-rodzinny weekend, w czasie którego albo nadrabia się domowe zaległości, albo zbiera siły do pracy na nadchodzący tydzień.

Najpopularniejszy "sposób na niedzielę", czyli zajmowanie się życiem rodzinnym i pracą w domu występuje we wszystkich grupach społecznych, bez względu na wykształcenie badanych. Częściej niż mężczyźni (32%) taki sposób spędzania weekendu deklarują kobiety (44%). Opieką nad dziećmi, życiem rodzinnym najczęściej zajmują się osoby w wieku 25-34 lata (47%). Ludzie

w tym wieku wśród czynności, które chcieliby wykonywać w dni wolne od pracy, na pierwszym miejscu wymieniają czynny odpoczynek za miastem (62%), a następnie: uczestnictwo w ciekawych imprezach kulturalnych (45%), życiu towarzyskim (26%) i rozrywce (26%). Jednocześnie 30% respondentów w tej kategorii wiekowej pragnęłoby wypaść się do woli, a co piąty chciałby poświęcić więcej czasu swojej rodzinie.

Można przypuszczać, iż domatorem jest się w tym wieku z konieczności, a nie z wyboru, że sposób spędzania czasu wolnego narzuca potrzeba chwili, a nie własne upodobania.

Tezę o "wyższej konieczności" w gospodarowaniu czasem wolnym potwierdzają deklaracje dotyczące wykonywania napraw i remontów w domu oraz nadrabianie zaległych prac domowych: prace remontowe i naprawy wykonuje w czasie wolnym 14% respondentów, ale z upodobaniem, z własnego wyboru pozostałoby przy tym sposobie spędzania sobót i niedziel 3% badanych. Zaległości domowe z całego tygodnia nadrabia w dni wolne blisko dwie piąte ankietowanych, ale tylko 8% deklaruje, że chciałoby tak spędzać czas.

Co trzeci z respondentów chciałby pójść w sobotę lub niedzielę do teatru, kina, wziąć udział w jakiejś ciekawej imprezie, ale tylko 4% badanych spędza czas w ten sposób. W tym przypadku wyraźnie widać rozbieżność między deklaracyjnymi preferencjami spędzania czasu wolnego a rzeczywistością.

Co szósty respondent przeznaczą swój wolny czas na inne, nie wymienione tutaj, czynności i zajęcia.

Sposoby spędzania czasu wolnego są związane z czynnikami socjodemograficznymi i miejscem zamieszkania. Można powiedzieć, że im wyższe wykształcenie, tym częściej badani deklarują czytanie gazet, czasopism, książek, uczestnictwo w imprezach kulturalnych, wyjazdy za miasto. Natomiast im niższe wykształcenie, tym częściej wskazują oni zarówno bierny odpoczynek, jak i pracę na działce, w ogrodzie. Inne czynności są udziałem w równym stopniu wszystkich, bez względu na wykształcenie. Mieszkańcy wsi nieco częściej niż pozostali wybierają zarówno bierny odpoczynek, jak i pracę fizyczną. Mieszkańcy miast częściej wskazują na życie rodzinne, spędzanie czasu z książką czy gazetą, rekreację za miastem.

Z porównania sposobów rzeczywistego i pożądanego spędzania czasu wolnego wynika, że dominuje domowo-rodzinne wykorzystanie dni wolnych od pracy, ale preferowane jest rekreacyjno-kulturalne wykorzystanie czasu wolnego.

Ta ogólna konstatacja nie daje jednak odpowiedzi na pytanie, czy robimy w weekend to, co chcemy czy to, co musimy. Ciekawe też, czy gospodarowanie czasem w dni powszednie ma związek z tym, jak Polacy wykorzystują czas w dni wolne od pracy.

Tabela 4

w procentach

Co Pan(i) najczęściej robi w wolne soboty i niedziele?*	Czy zazwyczaj w powszednie dni tygodnia:		
	odczuwa Pan(i) brak czasu dla siebie	ma Pan(i) wystarczającą ilość czasu na wszystko	ma Pan(i) nadmiar czasu wolnego
Zajmuję się życiem rodzinnym, rozmawiam z dziećmi, małżonkiem etc.	37	45	35
Wykonuję zaległe prace w domu	59	35	23
Siedzę, leżę, odpoczywam	24	24	46
Czytam gazetę, książkę, tygodniki	20	36	32
Pracuję na działce, w ogrodzie	29	29	23
Prowadzę życie towarzyskie, spotykam się z krewnymi, znajomymi, idę w odwiedziny	16	29	21
Chodzę na spacer	13	21	29
Wysypiam się	18	19	22
Wykonuję naprawy, remonty w domu	19	13	10
Wyjeżdżam na wycieczki za miasto	10	10	10
Korzystam z rozrywki, przyjemności, bawię się, chodzę do kawiarni, restauracji, na dyskotekę	3	5	8
Korzystam z ciekawych imprez, chodzę do kina, teatru itp.	3	4	3
Robię coś innego	19	11	17

*) 100% stanowią osoby deklarujące określone poczucie ilości czasu w dni powszednie.

Okazuje się, że ilość czasu w dni powszednie sprzyja występowaniu niektórych czynności w dni wolne, a z występowaniem innych nie wykazuje żadnego związku. Osoby, które na co dzień mają poczucie braku czasu częściej niż pozostałe zmuszone są w czasie wolnym wykonywać zaległe prace domowe, drobne naprawy i remonty, rzadziej natomiast przeznaczają weekend na życie towarzyskie, odwiedziny krewnych, znajomych, na rozrywki czy spacer. Można przypuszczać, że taki sposób spędzania czasu wolnego wynika z konieczności, a także znaczenia tych prac dla normalnego funkcjonowania gospodarstwa domowego i życia rodzinnego.

Niektóre zajęcia i czynności nie wykazują związku z poczuciem braku czasu, są wykonywane z wyboru, świadczą o upodobaniach respondentów lub stanowią elementy ich stylu życia. Niewiele osób przeznaczają czas wolny na uczestnictwo w kulturze, ale stopień obciążenia obowiązkami nie ma na to wpływu - do kina, teatru chodzi taki sam odsetek respondentów odczuwających brak czasu w dni powszednie, jak tych, którzy mają jego nadmiar. Ta konstatacja dotyczy też takich sposobów spędzania wolnego czasu, jak: wyjazdy za miasto, praca na działce, poświęcanie czasu na rozmowy z najbliższą rodziną oraz wysypianie się do woli.

Nadmiar czasu wolnego sprzyja także czytaniu gazet, spacerom, biernemu odpoczynkowi. Z pewnością wskazania te nie są związane z gospodarowaniem czasem w dni powszednie, ale ze składem społecznym badanych (osoby starsze, emeryci i renciści, bezrobotni) deklarujących nadmiar czasu.

Osobnym zagadnieniem jest zgodność preferowanego i realizowanego sposobu wykorzystania czasu wolnego. Ciekawe, czy Polacy robiliby to, co teraz robią czy coś zupełnie innego, gdyby istniała możliwość wyboru.

Tabela 5

w procentach

Co Pan(i) najczęściej robi w wolne soboty i niedziele,	a co chciał(a)by Pan(i) robić w wolne soboty i niedziele?*
Zajmuję się życiem rodzinnym, rozmawiam z dziećmi, małżonkiem	45**
Wykonuję zaległe prace w domu	11
Siedzę, leżę, odpoczywam	42
Czytam gazetę, książkę, tygodniki	39
Pracuję na działce, w ogrodzie	24
. Prowadzę życie towarzyskie, spotykam się z krewnymi, znajomymi, idę w odwiedziny	39
Chodzę na spacer	30
. Wypiam się	36
Wykonuję naprawy, remonty w domu	13
Wyjeżdżam na wycieczki za miasto	62
Korzystam z rozrywki, przyjemności, bawię się, chodzę do kawiarni, restauracji, na dyskotekę	69
Korzystam z ciekawych imprez, chodzę do kina, teatru itp.	66
Robię coś innego	28
*) Badani mogli wybrać nie więcej niż trzy odpowiedzi. **) Odsetki oznaczają zgodność realizowanego i preferowanego sposobu wykorzystania czasu wolnego, na przykład: wśród wszystkich osób (100%), które w weekend najczęściej wykonują zaległe prace w domu tylko 11% deklaruje, że to właśnie chciałoby robić w soboty i niedziele.	

Potwierdza się teza, że pewne sposoby wykorzystania czasu wolnego są elementami stylu życia. Należą do nich te, których występowanie nie wykazuje związku z oceną ilości czasu w dni powszednie oraz te, które są preferowane i realizowane. Do takich sposobów na weekend można zaliczyć wyjazdy za miasto, uczestnictwo w imprezach kulturalnych i rozrywkowych. W odniesieniu do tych form spędzania czasu wolnego występuje największa zgodność między zajęciami preferowanymi a realizowanymi: deklaruje ją dwie trzecie respondentów, którzy tak właśnie spędzają czas. Warto jednak przypomnieć, że zajęcia te wskazują tylko nieliczni (4 - 10%).

Dla znacznej części ankietowanych życie rodzinne, towarzyskie, a także czytanie książek i czasopism to zarówno realizowany, jak i pożądaný sposób spędzania czasu w dni wolne od pracy.

Wszystkie zajęcia związane z pracą domową są raczej koniecznością, potrzebą, może też brakiem nawyku odrywania się od codzienności.

Brak czasu deklaruje blisko połowa aktywnych zawodowo Polaków. Nic więc dziwnego, że w czasie wolnym od pracy, w soboty i niedziele wykonują oni przede wszystkim zaległe prace domowe i spędzają czas wspólnie z rodziną. Co czwarta z tych osób wybiera bierny odpoczynek. Tylko nieliczni przeznaczają czas wolny na kulturę, rozrywkę i rekreację.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jak ocenił(a)by Pan(i) swoje życie na co dzień? Czy jest ono:
1 - bardzo trudne; 2 - raczej trudne; 3 - niezbyt trudne; 4 - wcale
nie trudne

	(%)				
	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	15	52	27	5	1206
Płeć					
Mężczyźni	15	56	24	5	553
Kobiety	16	48	30	5	653
Wiek					
do 24 lat	5	47	36	12	158
25-34	15	54	29	2	203
35-44	18	51	28	3	286
45-54	19	53	24	4	185
55-64	17	55	22	6	177
65 lat i więcej	16	53	25	6	197
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	55	20	5	471
Miasto	13	50	32	6	735
Miasto					
do 20 tys.	15	54	26	5	152
20 - 50 tys.	12	54	24	10	127
50 - 100 tys.	13	48	33	6	197
100 tys. - 1 mln	13	48	34	5	298
Warszawa	7	43	46	3	61
Region					
Północny	11	54	32	3	142
Zachodni	20	48	27	5	131
Środkowozachodni	18	46	29	7	175
Środkowy	16	51	29	4	210
Wschodni	21	54	20	5	150
Południowo-wschodni	11	60	23	6	186
Południowo-zachodni	13	52	29	6	212
Wykształcenie					
Podstawowe	21	58	17	4	436
Zasadnicze zawodowe	15	53	26	6	336
Średnie	13	42	39	6	339
Wyższe	3	57	33	7	95
Miejsce pracy wyk. ostatnio					
Własne, rodzinne przeds.	18	55	24	3	223
Zakład prywatny	12	51	33	4	104
Zakład spółdzielczy	11	56	26	7	53
Sfera budżetowa	13	40	35	12	118
Zakład państwowy	17	53	26	4	508
Zakł. sprywat., sp.akcyjna	17	54	24	5	57
Grupa społ.-zaw.pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	52	35	6	86
Prac.umysł.niż.szczebła	8	52	37	3	98
Pracownicy fiz.-umysł.	14	60	23	3	44
Robotnicy wykwalifikowani	28	49	23	3	126
Robotnicy niewykwalifik.	18	63	18	0	57
Rolnicy	18	63	18	0	63
Prywatni przedsiębiorcy	10	49	35	6	68
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	17	55	22	6	398
Uczniowie i studenci	0	47	39	13	37
Bezrobotni	29	43	20	7	111
Gospodynie domowe i inni	18	42	32	8	104
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys.zł	28	56	11	5	192
750 tys. - 1249 tys.	25	54	18	3	273
1250 tys. - 1749 tys.	12	59	25	4	240
1750 tys. - 2249 tys.	8	57	33	2	192
2250 tys. i powyżej	5	41	44	10	273
Ocena własnych war. mater.					
Złe	28	57	12	3	495
Średnie	7	36	33	4	500
Dobre	6	31	51	13	210
Udział w prakt. religijnych					
Częściej niż raz w tyg.	15	40	38	7	80
Raz w tygodniu	12	58	25	5	630
1 - 3 razy w miesiącu	17	46	31	6	175
Kilka razy w roku	20	52	25	3	194
Rzadziej	25	41	32	2	68
Nigdy	18	43	29	10	56
Poglądy polityczne					
Lewica	17	47	30	6	267
Centrum	11	59	26	4	311
Prawica	13	51	31	6	264
Trudno powiedzieć	20	52	23	5	362

Tabela 2. Czy zazwyczaj w powszednie dni tygodnia: 1 - nie starcza Panu(i) czasu nawet na wykonanie koniecznych zajęć; 2 - starcza Panu(i) czasu tylko na to, co musi Pan(i) zrobić, ale nie ma Pan(i) czasu wolnego dla siebie; 3 - robi Pan(i) wszystko, co musi Pan(i) zrobić i ma Pan(i) jeszcze trochę czasu wolnego dla siebie; 4 - czasu starcza Panu(i) na wszystko bez specjalnego pośpiechu; 5 - ma Pan(i) aż za dużo wolnego czasu

(%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	7	25	33	26	9	1200
Płeć						
Mężczyźni	11	23	31	24	12	552
Kobiety	4	27	34	27	7	648
Wiek						
do 24 lat	9	25	34	21	12	157
25-34	10	33	35	16	6	203
35-44	9	29	38	22	2	286
45-54	7	32	32	30	9	186
55-64	4	17	34	36	9	174
65 lat i więcej	3	11	21	42	23	195
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	27	33	22	10	467
Miasto	6	24	33	28	9	733
Miasto						
do 20 tys.	7	22	35	28	8	151
20 - 50 tys.	8	20	31	27	13	128
50 - 100 tys.	5	21	39	28	7	97
100 tys. - 1 mln	5	26	38	31	9	298
Warszawa	12	25	38	18	7	58
Region						
Północny	11	23	33	24	9	142
Zachodni	6	27	30	28	8	130
Środkowozachodni	3	19	40	22	16	177
Środkowy	11	25	32	25	7	207
Wschodni	8	25	33	27	7	147
Południowo-wschodni	7	34	30	25	4	185
Południowo-zachodni	5	22	30	29	14	212
Wykształcenie						
Podstawowe	5	22	28	32	12	434
Zasadnicze zawodowe	9	27	30	24	10	336
Średnie	7	24	40	23	6	337
Wyższe	16	34	34	11	4	93
Miejsce pracy wyk. ostatnio						
Własne, rodzinne przeds.	11	34	33	15	7	221
Zakład prywatny	12	31	37	17	3	104
Zakład spółdzielczy	10	11	37	35	6	53
Sfera budżetowa	9	25	31	37	8	116
Zakład państwowy	4	23	30	32	12	509
Zakł. sprywat., sp. akcyjna	9	34	37	17	2	57
Grupa społ. -zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	33	40	7	1	87
Prac. umysł. niż. szczebla	4	34	36	23	2	98
Pracownicy fiz. - umysł.	13	39	29	13	6	44
Robotnicy wykwalifikowani	10	36	36	16	2	136
Robotnicy niewykwalifik.	4	36	33	23	0	57
Rolnicy	14	49	33	5	0	63
Prywatni przedsiębiorcy	20	43	34	3	0	68
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	3	11	27	42	18	396
Uczniowie i studenci	15	17	59	6	3	36
Bezrobotni	0	11	39	38	23	111
Gospodynie domowe i inni	6	28	39	21	6	102
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys. zł	7	32	38	16	8	190
750 tys. - 1249 tys.	10	29	31	24	6	272
1250 tys. - 1749 tys.	5	24	30	29	12	241
1750 tys. - 2249 tys.	6	17	32	32	12	190
2250 tys. i powyżej	8	23	32	28	10	270
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	24	31	26	11	492
Średnie	6	25	35	26	8	499
Dobre	10	25	31	27	8	207
Udział w prakt. religijnych						
Częściej niż raz w tyg.	6	23	40	27	4	80
Raz w tygodniu	7	23	36	26	8	629
1 - 3 razy w miesiącu	7	30	27	26	10	175
Kilka razy w roku	9	29	32	21	10	193
Rzadziej	7	26	18	30	19	65
Nigdy	9	14	27	35	15	55
Poglądy polityczne						
Lewica	6	24	35	25	10	266
Centrum	10	27	34	24	5	311
Prawica	8	25	36	24	7	260
Trudno powiedzieć	5	24	28	29	14	362

Tabela 3. Co Pan(i) najczęściej robi w wolne soboty i niedziele? Proszę wybrać nie więcej niż trzy odpowiedzi.
1 - Wypiszę się; 2 - Siedzę, leżę, odpoczywam; 3 - Zajmuję się życiem rodzinnym, rozmawiam z dziećmi, małżonkiem etc.; 4 - Korzystam z rozrywki, przyjemności, bawię się, chodzę do kawiarni, restauracji, na dyskotekę; 5 - Czytam gazetę, książkę, tygodnik; 6 - Prowadzę życie towarzyskie, spotykam się z krewnymi, znajomymi, idę w odwiedziny; 7 - Korzystam z ciekawych imprez, chodzę do kina, teatru itp.; 8 - Chodzę na spacer;

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	20	31	39	5	30	22	4	21
Płeć								
Mężczyźni	23	36	32	6	28	19	4	20
Kobiety	17	27	44	5	31	25	3	21
Wiek								
do 24 lat	32	26	22	30	28	30	14	26
25-34	22	21	47	5	21	28	4	28
35-44	17	21	42	1	32	21	3	15
45-54	14	27	40	4	33	17	1	18
55-64	18	38	37	0	35	25	1	17
65 lat i więcej	20	60	39	0	28	14	0	25
Miejsce zamieszkania								
Wieś	19	34	36	5	22	21	3	14
Miasto	20	30	41	6	35	23	4	25
Miasto								
do 20 tys.	17	33	39	10	35	22	3	24
20 - 50 tys.	22	27	48	5	35	22	4	25
50 - 100 tys.	18	29	44	4	36	31	2	31
100 tys. - 1 mln	21	31	39	4	33	19	5	25
Warszawa	22	19	32	8	37	30	7	15
Region								
Północny	17	31	44	5	24	19	9	24
Zachodni	27	26	36	4	41	22	4	25
Środkowozachodni	11	41	48	6	29	34	3	34
Środkowy	25	27	36	4	24	20	3	16
Wschodni	21	28	31	5	27	24	4	16
Południowo-wschodni	19	24	42	6	35	20	2	13
Południowo-zachodni	20	41	35	7	29	17	3	21
Wykształcenie								
Podstawowe	22	45	39	5	22	17	2	18
Zasadnicze zawodowe	20	30	39	5	23	22	4	21
Średnie	18	21	39	9	41	29	5	25
Wyższe	19	13	38	1	49	20	7	18
Miejsce pracy wyk. ostatnio								
Własne, rodzinne przeds.	22	32	37	5	23	24	2	13
Zakład prywatny	21	26	39	5	22	29	8	24
Zakład spółdzielczy	14	25	37	2	27	19	5	22
Sfera budżetowa	19	25	37	2	44	20	2	23
Zakład państwowy	17	33	44	2	32	20	2	25
Zakł. sprywat., sp. akcyjna	27	22	35	2	30	14	0	14
Grupa społ.-zaw.pracujący								
Kadra kier., inteligencja	18	11	40	2	48	22	7	10
Prac.umysł.niż.szczębla	22	7	40	12	30	27	4	22
Pracownicy fiz.-umysł.	22	26	31	0	27	24	13	23
Robotnicy wykwalifikowani	16	33	39	0	25	14	0	12
Robotnicy niewykwalifik.	17	28	36	9	17	9	0	18
Rolnicy	12	24	47	5	13	29	3	9
Prywatni przedsiębiorcy	26	21	27	11	32	29	4	8
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	19	49	42	1	32	20	1	24
Uczniowie i studenci	54	20	13	31	29	25	28	27
Bezrobotni	24	34	27	17	30	21	3	29
Gospodynie domowe i inni	12	20	55	2	27	35	2	25
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 750 tys.zł.	22	27	37	9	24	21	3	13
750 tys. - 1249 tys.	18	34	45	3	25	16	0	24
1250 tys. - 1749 tys.	17	34	41	5	30	23	3	19
1750 tys. - 2249 tys.	23	38	38	4	30	25	3	23
2250 tys. i powyżej	18	27	34	6	41	24	6	22
Ocena własnych war. mater.								
Złe	21	31	41	4	24	16	3	20
Średnie	19	32	39	6	34	25	4	22
Dobre	19	30	32	8	33	28	5	22
Udział w prakt. religijnych								
Częściej niż raz w tyg.	11	33	43	0	25	28	4	26
Raz w tygodniu	17	29	40	6	32	24	2	20
1 - 3 razy w miesiącu	21	30	40	7	25	20	3	22
Kilka razy w roku	25	36	39	2	25	19	6	25
Rzadziej	30	41	29	2	33	15	7	12
Nigdy	35	29	27	16	38	17	7	17
Poglądy polityczne								
Lewica	18	34	40	5	37	23	3	24
Centrum	21	23	36	7	33	25	4	22
Prawica	21	29	37	4	28	24	6	22
Trudno powiedzieć	19	38	41	6	33	18	2	17

Tabela 3. cd. 9 - Wyjeżdżam na wycieczki za miasto; 10 - Pracuję na działce, w ogrodzie;
11 - Wykonuję zaległe prace w domu; 12 - Wykonuję naprawy, remonty w domu;
13 - Robię coś innego

	(%)					Liczba osób
	9	10	11	12	13	
Ogółem	10	27	38	14	16	1204
Płeć						
Mężczyźni	13	24	32	24	17	549
Kobiety	9	30	44	6	16	655
Wiek						
do 24 lat	13	17	25	11	8	158
25-34	17	19	47	15	11	203
35-44	13	32	49	22	17	283
45-54	13	32	48	15	13	186
55-64	4	29	37	12	20	174
65 lat i więcej	1	29	17	6	28	199
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	31	41	19	19	470
Miasto	14	25	37	11	15	734
Miasto						
do 20 tys.	9	30	39	12	13	152
20 - 50 tys.	13	25	37	11	14	128
50 - 100 tys.	21	18	20	13	14	97
100 tys. - 1 mln	12	25	43	11	15	296
Warszawa	19	21	33	8	18	61
Region						
Północny	12	29	31	20	17	139
Zachodni	9	38	37	12	11	131
Środkowozachodni	8	17	33	10	14	177
Środkowy	14	23	42	11	23	210
Wschodni	11	29	43	15	25	148
Południowo-wschodni	9	30	49	12	16	186
Południowo-zachodni	9	28	33	18	9	212
Wykształcenie						
Podstawowe	4	27	34	11	22	437
Zasadnicze zawodowe	10	30	43	24	13	334
Średnie	17	26	38	7	12	338
Wyższe	18	20	44	15	19	95
Miejsce pracy wyk. ostatnio						
Własne, rodzinne przeds.	10	23	37	15	24	221
Zakład prywatny	15	14	46	17	9	104
Zakład spółdzielczy	9	35	55	10	15	53
Sfera budżetowa	10	27	39	10	21	118
Zakład państwowy	11	31	37	14	13	508
Zaki. sprywat., sp. akcyjna	13	31	61	35	10	57
Grupa społ.-zaw.pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	26	57	18	14	87
Prac.umysł.niż.szczebła	16	35	52	11	10	98
Pracownicy fiz.- umysł.	18	21	58	26	7	44
Robotnicy wykwalifikowani	12	29	58	27	9	136
Robotnicy niewykwalifik.	9	32	58	25	13	57
Rolnicy	5	25	50	26	20	63
Prywatni przedsiębiorcy	20	22	39	12	20	66
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	3	27	23	8	23	398
Uczniowie i studenci	6	13	10	8	17	37
Bezrobotni	16	27	31	17	10	111
Gospodynie domowe i inni	10	29	36	4	18	104
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys.zł	5	33	40	20	15	192
750 tys. - 1249 tys.	9	25	48	15	17	271
1250 tys. - 1749 tys.	7	25	38	16	15	240
1750 tys. - 2249 tys.	14	22	32	10	16	192
2250 tys. i powyżej	17	25	36	11	19	273
Ocena własnych war. mater.						
Złe	7	29	40	18	19	494
Średnie	10	23	38	11	16	499
Dobre	19	31	36	12	12	210
Udział w prakt. religijnych						
Częściej niż raz w tyg.	8	29	38	7	24	80
Raz w tygodniu	7	32	40	16	15	630
1 - 3 razy w miesiącu	11	25	41	15	17	175
Kilka razy w roku	19	20	40	12	14	194
Rzadziej	15	16	22	16	21	66
Nigdy	11	17	31	6	19	55
Poglądy polityczne						
Lewica	8	26	35	12	18	265
Centrum	14	30	38	20	11	310
Prawica	13	28	44	14	17	264
Trudno powiedzieć	7	26	38	10	20	363

Tabela 4. Co Pan(i) najbardziej chciał(a)by robić w wolne soboty i niedziele? Proszę wybrać nie więcej niż trzy odpowiedzi. 1 - Wysypiam się; 2 - Siedzę, leżę, odpoczywam; 3 - Zajmuję się życiem rodzinnym, rozmawiam z dziećmi, małżonkiem etc.; 4 - Korzystam z rozrywki, przyjemności, bawię się, chodzę do kawiarni, restauracji, na dyskotekę; 5 - Czytam gazetę, książkę, tygodniki; 6 - Prowadzę życie towarzyskie, spotykam się z krewnymi, znajomymi, idę w odwiedziny; 7 - Korzystam z ciekawych imprez, chodzę do kina, teatru itp.; 8 - Chodzę na spacer; (%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	20	32	30	20	23	28	31	16
Płeć								
Mężczyźni	20	33	30	21	20	26	28	15
Kobiety	21	30	30	19	26	29	33	16
Wiek								
do 24 lat	29	27	11	53	24	12	47	17
25-34	30	25	25	26	21	26	45	12
35-44	17	28	32	17	27	33	33	14
45-54	20	24	37	16	21	32	30	14
55-64	21	45	39	9	23	32	17	17
65 lat i więcej	9	43	31	7	23	30	13	24
Miejsce zamieszkania								
Wieś	22	42	30	20	23	31	25	13
Miasto	20	25	30	20	24	25	34	18
Miasto								
do 20 tys.	19	30	31	22	22	29	29	19
20 - 50 tys.	24	23	28	24	22	25	35	13
50 - 100 tys.	17	20	32	26	25	24	28	14
100 tys. - 1 mln	12	26	30	16	25	25	38	21
Warszawa	22	21	20	22	21	23	42	19
Region								
Północny	19	24	30	23	25	21	38	19
Zachodni	21	25	33	22	20	24	36	14
Środkowozachodni	17	31	39	19	22	35	42	18
Środkowy	19	32	24	18	22	26	28	21
Wschodni	20	34	28	15	26	30	29	12
Południowo-wschodni	27	39	29	20	31	30	24	12
Południowo-zachodni	19	32	27	23	19	27	24	15
Wykształcenie								
Podstawowe	20	44	31	15	20	31	21	15
Zasadnicze zawodowe	22	33	31	24	15	28	31	15
Średnie	20	19	27	23	33	23	39	19
Wyższe	15	16	27	19	36	25	45	12
Miejsce pracy wyk. ostatnio								
Własne, rodzinne przeds.	23	40	39	14	22	29	22	13
Zakład prywatny	30	32	20	29	19	23	27	13
Zakład spółdzielczy	17	39	20	29	15	34	28	28
Sfera budżetowa	17	14	23	18	27	28	46	13
Zakład państwowy	18	31	32	17	23	28	28	18
Zakł. sprywat., sp. akcyjna	36	30	31	15	31	28	40	4
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	16	20	23	17	30	25	51	17
Prac. umysł. niż. szczebla	21	27	31	26	31	30	39	12
Pracownicy fiz.-umysł.	55	18	24	27	29	18	42	21
Robotnicy wykwalifikowani	30	28	29	22	18	29	31	10
Robotnicy niewykwalifik.	22	42	23	23	16	22	28	6
Rolnicy	18	48	35	16	25	39	24	14
Prywatni przedsiębiorcy	27	25	39	21	22	15	28	13
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	14	37	36	8	23	31	19	21
Uczniowie i studenci	22	16	18	59	33	8	61	16
Bezrobotni	15	29	12	44	17	27	37	21
Gospodynie domowe i inni	24	33	32	17	24	28	34	10
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 750 tys. zł	26	47	28	24	18	32	31	15
750 tys. - 1249 tys.	24	25	34	21	23	31	30	12
1250 tys. - 1749 tys.	17	36	32	19	24	24	32	12
1750 tys. - 2249 tys.	16	31	32	15	24	28	26	21
2250 tys. i powyżej	19	24	25	16	28	27	32	21
Ocena własnych war. mater.								
Złe	22	32	32	21	19	28	31	16
Średnie	20	34	28	19	26	28	29	15
Dobre	18	26	28	21	26	26	34	18
Udział w prakt. religijnych								
Częściej niż raz w tyg.	18	43	32	6	39	31	33	18
Raz w tygodniu	20	34	33	19	24	29	29	17
1 - 3 razy w miesiącu	14	33	22	29	15	29	30	13
Kilka razy w roku	26	28	32	24	21	24	34	13
Rzadziej	15	23	31	11	27	23	29	22
Nigdy	33	13	8	25	23	23	44	17
Poglądy polityczne								
Lewica	19	27	32	22	22	28	42	15
Centrum	24	30	28	20	28	25	33	13
Prawica	18	27	32	18	29	28	29	16
Trudno powiedzieć	20	40	28	20	17	30	22	19

Tabela 4. cd. 9 - Wyjeżdżam na wycieczki za miasto; 10 - Pracuję na działce, w ogrodzie;
11 - Wykonuję zaległe prace w domu; 12 - Wykonuję naprawy, remonty w domu;
13 - Robię coś innego

	(%)					Liczba osób
	9	10	11	12	13	
Ogółem	46	12	8	3	8	1201
Płeć						
Mężczyźni	44	13	9	6	9	551
Kobiety	47	11	6	1	7	651
Wiek						
do 24 lat	47	7	3	4	2	158
25-34	62	3	6	2	5	203
35-44	51	8	10	4	6	286
45-54	51	19	12	2	6	184
55-64	33	16	8	1	12	174
65 lat i więcej	26	19	7	4	18	196
Miejsce zamieszkania						
Wieś	34	10	8	3	8	467
Miasto	53	13	8	3	8	734
Miasto						
do 20 tys.	45	12	12	3	11	150
20 - 50 tys.	50	21	8	5	6	128
50 - 100 tys.	68	9	5	4	6	97
100 tys. - 1 mln	56	12	7	2	7	298
Warszawa	44	9	5	7	13	60
Region						
Północny	54	13	7	4	6	140
Zachodni	48	16	8	4	11	130
Środkowo-zachodni	41	8	6	2	7	176
Środkowy	43	15	8	4	10	210
Wschodni	47	9	9	2	12	150
Południowo-wschodni	39	12	10	1	6	185
Południowo-zachodni	49	11	7	4	5	210
Wykształcenie						
Podstawowe	33	15	7	2	11	435
Zasadnicze zawodowe	51	10	10	7	4	334
Średnie	52	11	7	1	8	337
Wyższe	58	10	7	1	7	95
Miejsce pracy wyk. ostatnio						
Własne, rodzinne przeds.	36	7	10	2	12	221
Zakład prywatny	55	11	10	6	5	104
Zakład spółdzielczy	45	8	9	1	8	53
Sfera budżetowa	52	13	8	5	7	117
Zakład państwowy	49	15	7	3	7	508
Zaki. sprywat., sp. akcyjna	40	14	11	4	5	57
Grupa społ.-zaw.pracujący						
Kadra kier., inteligencja	64	13	7	2	4	87
Prac.umysł.niż.szczebła	55	9	8	1	2	98
Pracownicy fiz.- umysł.	49	3	2	6	1	44
Robotnicy wykwalifikowani	57	11	11	6	6	136
Robotnicy niewykwalifik.	43	20	12	4	4	57
Rolnicy	40	3	7	4	6	63
Prywatni przedsiębiorcy	52	10	18	1	8	68
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	32	16	7	3	15	395
Uczniowie i studenci	41	0	6	8	5	37
Bezrobotni	52	13	8	3	5	109
Gospodynie domowe i inni	51	8	4	2	4	103
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys.zł	35	11	5	2	5	191
750 tys. - 1249 tys.	50	10	9	2	6	272
1250 tys. - 1749 tys.	46	15	8	4	9	240
1750 tys. - 2249 tys.	46	15	8	4	10	192
2250 tys. i powyżej	50	12	7	4	10	271
Ocena własnych war. mater.						
Złe	46	13	7	1	7	494
Średnie	45	11	8	4	9	497
Dobre	46	10	10	4	7	209
Udział w prakt. religijnych						
Częściej niż raz w tyg.	34	12	11	2	7	80
Raz w tygodniu	45	12	8	4	8	631
1 - 3 razy w miesiącu	48	11	8	4	10	172
Kilka razy w roku	47	13	8	1	7	194
Rzadziej	53	5	4	5	8	67
Nigdy	51	16	2	3	10	55
Poglądy polityczne						
Lewica	46	13	9	2	6	267
Centrum	50	11	8	6	6	311
Prawica	48	14	7	6	10	264
Trudno powiedzieć	40	12	8	2	10	358